

PRESENTACIÓ

Tens en les mans el *Manual de valencià. Nivell superior C2* editat per la Universitat d'Alacant. D'entrada, volem agrair-te, tant si eres docent com si eres aprenent, que hages triat el nostre llibre per a les teues classes o per a completar el teu aprenentatge. Aquest és un llibre orientat a professionals de la llengua (professors, traductors, escriptors, periodistes, oradors, correctors, administratius, etc.) que volen perfeccionar el seu nivell, com també a persones interessades a assolir un coneixement exhaustiu de l'idioma i a adquirir destreses relacionades amb la creació de textos orals i escrits.

Aquest llibre naix de l'aspiració de superar l'enfocament educatiu tradicional (centrat quasi exclusivament en l'ensenyament d'estructures morfosintàctiques) i de proporcionar a l'aprenent les eines per a adquirir una competència comunicativa completa que abrace, òbviament, tots els nivells lingüístics (fonètic, morfosintàctic, lexicosemàntic i pragmàtic), i per a generar una reflexió metalingüística que li permeta aprofundir en el coneixement del valencià. És, per tot això, un llibre que s'adapta al Marc europeu comú de referència per a les llengües i vàlid per a la preparació dels exàmens de la Junta Qualificadora de Coneixements de Valencià.

Les fonts normatives en què s'inspira són, fonamentalment, les consagrades per l'Acadèmia Valenciana de la Llengua en la *Gramàtica normativa valenciana* i en el *Diccionari ortogràfic i de pronunciació del valencià*, tot i que en cap cas es desatenen les recomanacions procedents d'altres fonts, com el *Diccionari de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans, la *Gramàtica catalana* de Pompeu Fabra o la *Gramàtica del català contemporani* coordinada per Joan Solà.

Atés l'enfocament comunicatiu del llibre, l'hem estructurat en huit unitats, d'acord amb la classificació de tipologia textual més acceptada (descripció, diàleg, narració, instrucció, explicació, argumentació, predicció, creació literària). Cadascuna de les huit unitats reuneix nou apartats amb els continguts següents:

A. Textos. Hi oferim un model textual, les característiques que el defineixen i diverses propostes de creació de textos.

B. Lèxic. Explicacions de caràcter lèxic juntament amb activitats per a ampliar el vocabulari.

C. Fonètica i expressió oral. Explicacions, textos per a llegir en veu alta i propostes d'exposicions orals ajustades a situacions reals.

D. Personatge. Biografies de valencians i valencianes rellevants i propostes d'activitats per a aprofundir en el coneixement de la nostra terra i de la nostra gent.

E. Morfosintaxi. Explicacions detallades i exemples abundants dels aspectes morfològics i sintàctics més complexos del valencià.

F. Exercicis. Activitats senzilles que permeten treballar i consolidar els continguts morfosintàctics explicats en l'apartat previ.

G. Pràctiques. Propostes de redacció, traducció i correcció de textos, orientades a aplicar els coneixements adquirits a tasques lingüístiques concretes.

H. Literatura. Biografies i textos dels autors en llengua catalana més destacats de la història (Ramon Llull, Ausiàs March, Joanot Martorell, Josep Pla, Joan Fuster, etc.), i propostes d'activitats.

I. Recursos informàtics. Explicacions sobre pàgines web i programes informàtics que permetran a l'aprenent aprofundir autònomament en el coneixement de la llengua i resoldre qualsevol dubte que se li plantege.

Amb aquesta distribució, pretenem oferir una visió completa i complexa del valencià, no com a un conjunt simplificador de regles lingüístiques abstractes, sinó com a un mitjà de comunicació fèrrimament imbricat en el desenvolupament cultural, literari i tecnològic de la societat que el té com a llengua pròpia o com a llengua d'acollida.

Per tot això, com a autors del llibre, confiem que, si eres aprenent, el *Manual de valencià. Nivell superior C2* t'ajudarà a completar la teua formació en valencià, a adquirir la competència comunicativa pròpia del nivell superior i a aplicar en el teu treball els coneixements apresos. I, si eres docent, t'ajudarà a fer més fàcil, dinàmic i eficaç el procés d'ensenyament-aprenentatge a l'aula. Si és així, els nostres objectius s'hauran vist aconseguits amb escreix.

Els autors

Unitat 1. Paisatges

A. TEXTOS: LA DESCRIPCIÓ

Llig aquest text:

Hi havia dies que necessitava perdre'm pels racons amagats dels camins que pujaven a la serra. Fer aquell recorregut era el símbol de deixar arrere les preocupacions quotidianes, els sorolls, les converses prescindibles. Sempre m'he caracteritzat per caminar molt lentament, xinoxano, mirant ací i allà. El marge esquerre del camí era un seguit de pins i carrasques. Els mesos sense pluja hi donaven un aspecte àrid i els matolls que els envoltaven estaven secallosos i bruts de pols. La pinassa s'acumulava al voltant de les soques i amenaçava de convertir-se, amb un simple llamp, en un combustible immillorable per a les flames.

Em vaig aturar una mica. Era migdia i les xitxarres cantaven estridentment. Una puput va alçar el vol mentre uns teuladins planaven a la recerca d'algun insecte despistat. Una sargantana va córrer per amagar-se entre unes pedres.

Vaig reprendre el camí. A la dreta, hi havia un petit barranc i, avall, se succeïen els bancals de vinya.

Era ple juliol i els raïms ja tenien posats els saquets. Llavors, vaig escoltar una remor inconfusible. M'hi vaig deixar caure, amb cura, fins al bancal. L'aigua baixava per la séquia, clara i apetible. Quasi freda. No vaig renunciar a la temptació i hi vaig submergir el cap. Poc després, em vaig incorporar de colp i vaig deixar que l'aigua regalimara pels cabells i em banyara tot el cos mentre em feia cuscanelles. Em vaig eixugar la cara i em vaig aproximar a un cep. En vaig apartar uns sarments i, amagat darrere d'un pàmpol, vaig trobar un xanglot d'aparença deliciosa, de grans redons i grossos, que vaig devorar, vinces i tot, en un tres i no res.



Unitat 1. Paisatges

La descripció

La descripció consisteix en la representació amb paraules d'un espai, un objecte, una persona, etc. En aquest últim cas, pot respondre tant a una representació física com psicològica.

La descripció és un gènere molt usat en la literatura, però també és ben típic de la quotidianitat i de produccions lingüístiques molt més pràctiques, com ara una guia turística, un anunci periodístic o una sol·licitud de treball.

Aquest tipus de text presenta les característiques següents:

- Preponderància del pretèrit imperfecte d'indicatiu (*hi havia, tenia*, etc.).
- Quasi absència d'acció (o acció supeditada a la descripció).
- Abundància d'adjectius.
- Presència de complements circumstancials de manera i de figures de representació (metàfores, comparacions).

Activitat 1. Ara és el teu torn. Fes la descripció d'algun lloc que recordes per les experiències que hi has viscut (400 paraules).

Activitat 2. En la pàgina anterior tens una fotografia d'una excursió a la Vall de Laguar. Descriu detalladament els paisatges de l'última excursió campestre que has fet.

B. LÈXIC: EL CAMP SEMÀNTIC

Per a descriure un paisatge qualsevol, haurem d'usar paraules que pertanyen a un mateix àmbit de significació: l'orografia, la flora, l'ornitofauna, l'oratge, la geologia, etc.

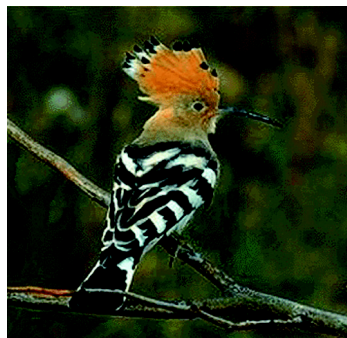
Totes les paraules que designen entitats de cada àmbit constitueixen un camp semàntic.

Un camp semàntic, per tant, és un grup de paraules que cobreixen, dins la llengua, un àmbit de significació.

Activitat 3. A continuació, t'oferim un grup de paraules que formen part del camp semàntic del relleu o l'orografia: *Cingle, cinglera, espadat, timba, gorg, congost, gorja, avenc, gola*. Busca'n, si cal, el significat i redacta un text breu (75 paraules) en què les uses totes. En acabar, indica quines altres paraules que hi has usat pertanyen també a aquest camp semàntic.

Llig aquest text breu:

La puput és un ocell un poc més gran que el tord, amb les ales i la cua de color blanc i negre a franques i amb el tronc i el cap de color grogós. Té una cresta ben cridanera. La creença popular afirma que s'alimenta dels excrements d'altres animals.



Activitat 4. Escriu el nom de deu tipus d'ocells que conegues (perquè comparteixen hàbitat amb nosaltres, o bé perquè els has vist en algun documental) i descriu mínimament el seu aspecte i els seus hàbits més característics.

Activitat 5. Tria un àmbit de significació (per exemple, les flors, els arbres, els rèptils, etc.) i elabora'n un camp semàntic (almenys, 20 paraules). Defineix-les intuïtivament i, després, compara la teua definició amb la del diccionari.

Activitat 6. Llig les definicions que apareixen tot seguit i tracta d'endevinar a quina paraula corresponen. A fi que siga més senzill, et donem la lletra inicial de cadascuna:

A	<i>Acte de provocar la mort del fetus.</i>
B	<i>Adornar un teixit usant agulla i fils de colors.</i>
C	<i>Conducte format per un tub o més.</i>
D	<i>Allò que es gasta.</i>
E	<i>Fet ocorregut d'una certa importància.</i>
F	<i>Arma de foc destinada als soldats d'infanteria.</i>
G	<i>Caixa feta amb llistons, filferro, etc., per a guardar-hi animals.</i>
H	<i>Casa, part de la casa o pis, apte per a habitar-hi.</i>
I	<i>Nord-americà.</i>
J	<i>Lloc on es troba un mineral, un fòssil, restes arqueològiques.</i>
K	<i>Avió de guerra suïcida.</i>
L	<i>Aparell format per dues barres paral·leles horitzontals amb una plataforma al mig disposat per a transportar persones, especialment ferits.</i>
M	<i>Pedra preciosa de color verd brillant, molt apreciada en joieria.</i>

Unitat 1. Paisatges

N	<i>Donar a un ser viu els nutrients necessaris per a viure.</i>
O	<i>Persona segrestada.</i>
P	<i>Màxima pena imposada per una falta greu en certs esports, com ara el futbol.</i>
Q	<i>Tir de quatre cavalls de front; carro tirat per quatre cavalls de front.</i>
R	<i>Massa esferoïdal groga que hi ha a l'interior dels ous.</i>
S	<i>Part exterior de l'escorça d'alguns arbres constituïda per un teixit molt lleuger, porós i impermeable.</i>
T	<i>Taula tapada de roba sota la qual es posa el braser.</i>
U	<i>Crit prolongat i planyívol d'un llop, un xacal o un gos.</i>
V	<i>Ocell falconiforme, de color bru, que s'alimenta de carronya.</i>
X	<i>Conjunt de jersei i pantalons per a fer esport.</i>
Z	<i>Vent suau que ve de ponent.</i>

